

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/23/23/96

REFERENDUM UWŁASZCZENIOWE I W SPRAWIE ROZDYSPONOWANIA MAJĄTKU NARODOWEGO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Już tylko kilka dni dzieli nas od pierwszego w III Rzeczypospolitej ogólnonarodowego referendum. Polskie społeczeństwo będzie odpowiadać na pięć pytań w formalnie dwóch głosowaniach: w zainicjowanym jeszcze przez prezydenta Wałęsę i zatwierdzonym przez Senat referendum uwłaszczeniowym oraz referendum na temat sposobów rozdysponowania majątku państwowego, uchwalonym decyzją Sejmu.

Forma pytań referendalnych, na które będziemy odpowiadać, budzi wiele zastrzeżeń. Specjaliści, a także wielu publicystów zwracali już uwagę na niezbyt właściwe ich sformułowanie i niejasną treść¹. Z punktu widzenia sondażysty warto jedynie zaznaczyć, że pytanie w rodzaju: „Czy jesteś za... (czymś lub kimś)” jest typowym przykładem pytania sugerującego, na które trudniej udzielić odpowiedzi przeczącej. Dlatego w praktyce badania ankietowego w treści pytania zazwyczaj pojawiają się obie możliwości odpowiedzi jako równoważące, brzmi ono zatem: „Czy jest Pan(i) za czy też przeciw... (czemuś lub komuś)”. Właśnie w takiej formie zapytaliśmy o kwestie referendalne naszych respondentów².

DEKLAROWANY UDZIAŁ W REFERENDUM

Jeśli w referendum weźmie udział ponad połowa Polaków uprawnionych do głosowania, ustalenia dokonane w nim będą miały moc wiążącą, a tym samym opinie społeczeństwa wyrażone tą drogą muszą być w przewidzianym w ustawie czasie wprowadzone w życie. Przy niższej frekwencji (określonej na podstawie liczby oddanych głosów) referendum będzie ważne, ale straci swój obligatoryjny charakter, będzie jedynie

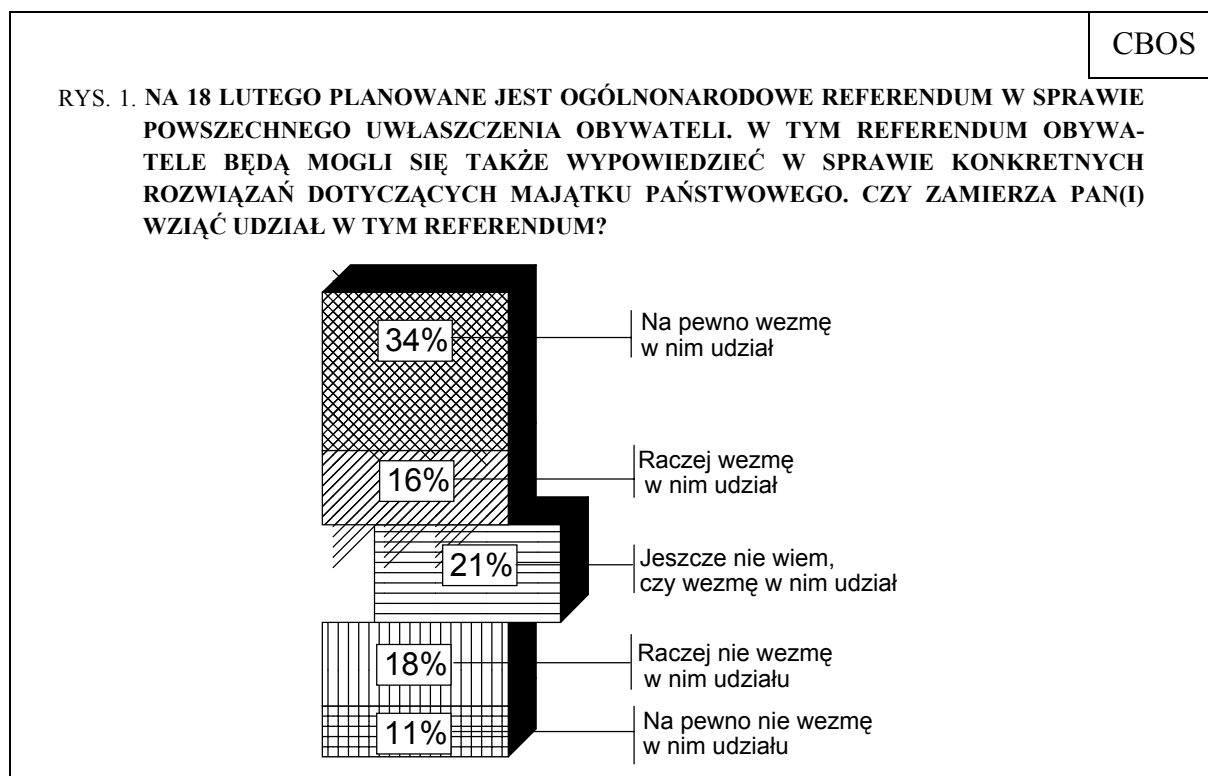
---

¹ M.in. Marek Dębicki „Nauczmy się zadawać pytania” [w:] „Rzeczpospolita” nr 13 z 16.01.96; Jerzy Baczyński „Kto odwoła referendum” [w:] „Polityka” nr 3 z 20.01.96.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (68), zrealizowano w dniach 12-16 stycznia '96 na reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski (N=1177).

konsultacją społeczną - sposobem wyrażenia opinii, ale nie ostateczną decyzją na temat uwłaszczenia oraz sposobu jego przeprowadzenia. Zasada ta odnosi się do każdego z tych referendów: prezydenckiego i sejmowego z osobna.

W połowie stycznia zaledwie 50% badanych zapowiadało swój udział w lutowym referendum uwłaszczeniowym, przy czym osób zdecydowanych było zaledwie 34%. Jak uczy doświadczenie - deklarowana chęć udziału w głosowaniu jest z reguły wyższa niż późniejsze faktyczne uczestnictwo. Co piąty respondent nie był jeszcze pewny, czy weźmie udział w referendum, a więcej niż co czwarty z góry zastrzegł, że nie będzie w nim uczestniczył. Należy zaznaczyć, że są to deklaracje badanych składane w momencie rozpoczynania w środkach masowego przekazu kampanii informacyjnej na temat referendum.

Tak niska zapowiadana frekwencja, mimo że Polacy generalnie popierają instytucję referendum³, wynika - jak można sądzić - z działającego zniechęcająco i nie kojarzącego się z niczym ważnym terminu „uwłaszczenie”. Referendum uwłaszczeniowe cieszy się wyraźnie mniejszą popularnością niż rozważane w planach nieco wcześniej referendum

³ Patrz komunikat CBOS „Zakres tematyczny referendum”, styczeń ‘96.

przedkonstytucyjne. Przed miesiącem na temat kształtu konstytucji chciało się wypowiadać w referendum aż dwie trzecie badanych⁴. Mimo że w części wynik ten można tłumaczyć wpływem powyborczego ożywienia (w okresie kampanii wyborczej badani zazwyczaj są bardziej skłonni deklorować chęć uczestniczenia w demokratycznych procedurach), to jednak co najmniej równie ważny wydaje się mniejszy poziom poinformowania społeczeństwa na temat spraw uwłaszczeniowych. W porównaniu z problematyką konstytucyjną kwestie uwłaszczeniowe, zwłaszcza w sformułowaniach, jakie przynoszą pytania referendum, wydają się dość niejasne, stąd możliwe, iż badani nadają im mniejsze znaczenie niż sprawom związanym z ustawą zasadniczą.

Chęć udziału w referendum, co oczywiste jest tym większa, im wyższe wykształcenie badanych - wśród osób z wyższym wykształceniem deklaracje uczestnictwa w referendum sięgają 85%. Udział w referendum częściej deklarują mężczyźni niż kobiety (patrz tabele aneksowe), częściej niż inni - również mieszkańcy największych miast, osoby o najwyższych dochodach, a także respondenci określający swoje poglądy polityczne jako prawicowe. Najwięcej niezdecydowanych co do swego uczestnictwa jest wśród ludzi młodych (do 34 roku życia), a także wśród uczniów i studentów. Największej absencji można się spodziewać wśród osób najstarszych, a także respondentów z wykształceniem podstawowym. Te grupy zapewne mają najwięcej trudności ze zrozumieniem zawilości referendalnych pytań, zresztą w najmniejszym stopniu w ogóle interesują się one polityką, a jak wynika z tabeli 1 - poziom zainteresowania polityką wyraźnie sprzyja chęci uczestniczenia w referendum.

Tabela 1

w procentach

Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w referendum?	Poziom zainteresowania polityką		
	duży	średni	nikły albo żaden
Wezmę udział	70	57	31
Jeszcze nie wiem	14	24	21
Nie wezmę udziału	16	19	48
	100	100	100

⁴ Patrz komunikat CBOS „Referendum uwłaszczeniowe i przedkonstytucyjne w świetle badania sondażowego”, styczeń '96.

Udział w referendum będzie również częstszy bez wątpienia wśród osób aktywnych, biorących czynny udział w życiu politycznym, czyli również w wyborach parlamentarnych.

Tabela 2 w procentach

Deklaracje uczestnictwa w wyborach parlamentarnych	Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w referendum?		
	Wezmę udział	Jeszcze nie wiem	Nie wezmę udziału
Wezmę udział	87	55	43
Jeszcze nie wiem	8	33	30
Nie wezmę udziału	5	12	27
	100	100	100

W elektoratach poszczególnych partii politycznych największą chęć udziału w wyborach zgłaszają zwolennicy Unii Wolności, a także sympatycy BBWR i KPN oraz NSZZ „Solidarność”. Stosunkowo najwięcej zdeklarowanych przeciwników referendum uwłaszczeniowego można znaleźć wśród elektoratu PSL.

Tabela 3 w procentach

Elektoraty*(N=676)	Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w referendum?		
	Wezmę udział	Jeszcze nie wiem	Nie wezmę udziału
SLD	65	22	13
PSL	60	11	29
UP	67	21	12
UW	83	10	7
BBWR i KPN **	75	13	12
NSZZ „Solidarność”	70	13	17
Partie prawicy pozaparlamentarnej	65	17	18

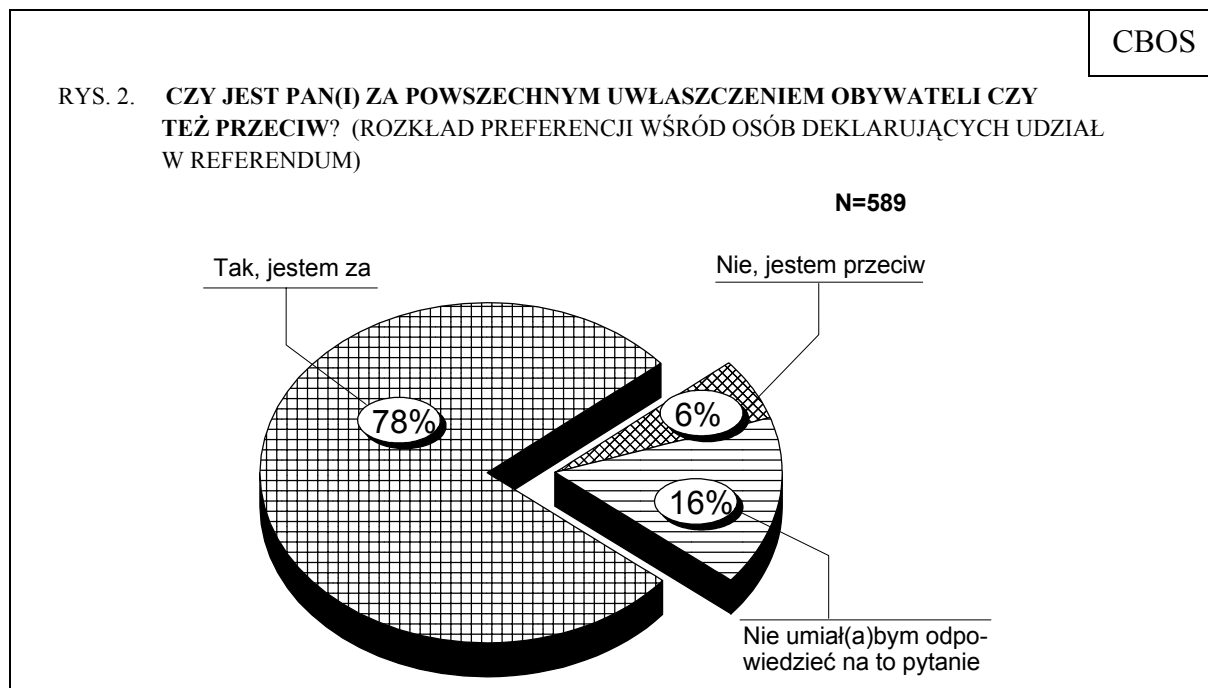
* Na podstawie odpowiedzi na pytanie „Na kogo Pan(i) by głosował(a), gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory parlamentarne?”

** Ze względu na małe liczebności, elektoraty tych dwóch partii zostały policzone wspólnie.

REFERENDUM PREZYDENCKIE: CZY UWŁASZCZAĆ SPOŁECZEŃSTWO?

Pozornie proste pytanie, dotyczące uwłaszczenia obywateli, budzi wiele niejasności i kontrowersji. Przede wszystkim nie wiadomo, co ono dokładnie znaczy, czego dotyczy. Aż 57% badanych poproszonych w pytaniu otwartym o wytłumaczenie treści pojęcia „powszechne uwłaszczenie”⁵ nie potrafiło tego zrobić. Wśród wypowiedzi respondentów umiających je wyjaśnić najczęściej była mowa o rozdysponowaniu majątku narodowego między obywateli, także tego majątku, który został wypracowany przez 50 lat istnienia PRL (22% wskazań). Dalsze 18% wypowiedzi wskazywało, że uwłaszczenie jest ściśle kojarzone z prywatyzacją lub powszechną prywatyzacją, bądź w innych sformułowaniach z rozdysponowaniem majątku za pośrednictwem akcji czy świadectw udziałowych. Blisko 4% badanych wiązało uwłaszczenie z procesem reprivatyzacji lub też sądziło, że pytanie o uwłaszczenie dotyczy statusu prawnego własności prywatnej w Polsce.

Wśród osób, deklarujących w połowie stycznia udział w referendum, aż 78% to zwolennicy uwłaszczenia obywateli.

⁵ Pytanie brzmiało: „A gdyby ktoś z rodziny, znajomych poprosił Pana(ią) o wyjaśnienie, co oznacza, na czym ma polegać powszechne uwłaszczenie, to jak by Pan(i) to wytłumaczył(a)?”.

Jednak trudności ze zrozumieniem pytania sprawiają, że aż 16% tej grupy badanych nie umiałoby na to pytanie odpowiedzieć. Gdyby w związku z tym te osoby będąc w lokalu wyborczym nie wrzuciły swojej karty do urny, wówczas frekwencja nie osiągnęłaby 50%. A zatem społeczeństwo opowiedziało się za uwłaszczeniem, ale to ustalenie referendum straciłoby swój charakter wiążący, władze nie byłyby zobligowane, aby wprowadzić je w życie.

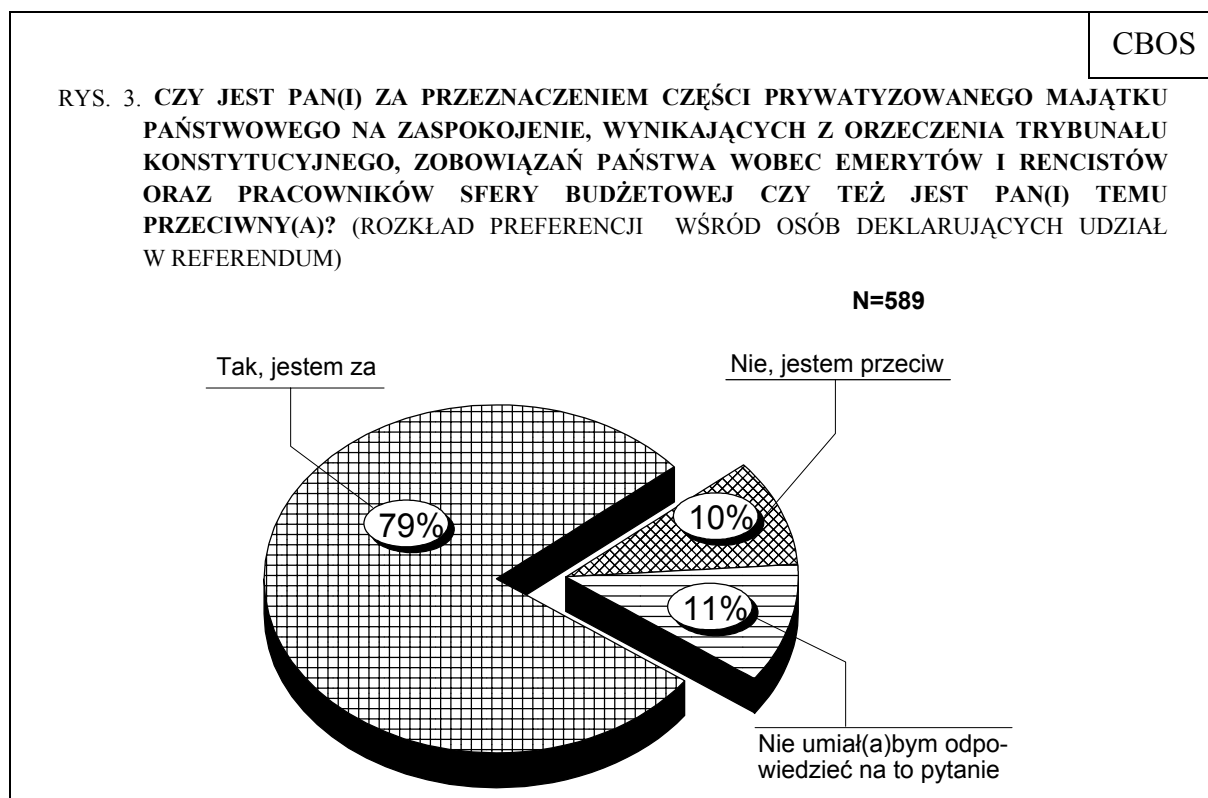
Natomiast gdyby do uczestnictwa w referendum udało się skłonić również wszystkie osoby obecnie niezdecydowane, wówczas prawdopodobieństwo uzyskania wiążącego charakteru referendum byłoby dużo większe (frekwencja na poziomie 71%). W tym przypadku za uwłaszczeniem opowiedziało się 66% biorących udział w głosowaniu, przeciw byłoby 7%, a według obecnego stanu wiedzy nie umiałoby odpowiedzieć na to pytanie aż około 26% głosujących. W tym wypadku jednak, nawet gdyby osoby nie rozumiejące pytania nie wrzuciły swoich kart (co jest bardzo mocnym i dość teoretycznym założeniem), wówczas frekwencja i tak, choć bardzo minimalnie, przekroczyłaby wymagane przez ustawę 50%.

Ankietowani tym częściej opowiadali się za uwłaszczeniem, im lepiej byli wykształceni. Wśród grup społeczno-zawodowych za tego rodzaju rozwiązaniem optowali przede wszystkim przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz prywatni przedsiębiorcy. Przeciwnikami uwłaszczenia w największym stopniu byli emeryci oraz robotnicy niewykwalifikowani.

Na stosunek do uwłaszczenia dość wyraźnie wpływają poglądy polityczne - jego najbardziej zdecydowanymi zwolennikami są osoby deklarujące prawicowe poglądy polityczne, podczas gdy wśród osób o poglądach lewicowych odsetek tego rodzaju wskazań jest niższy niż w całej badanej populacji. Wśród potencjalnych elektoratów partyjnych największym powodzeniem uwłaszczenie obywateli cieszy się wśród zwolenników Unii Wolności, Unii Pracy oraz KPN i BBWR, natomiast stosunkowo najwięcej przeciwników tej koncepcji można znaleźć wśród sympatyków SLD. Kwestia postawiona w pytaniu okazuje się najbardziej niezrozumiała dla elektoratu PSL.

REFERENDUM SEJMOWE: JAK PRZEPROWADZIĆ UWŁASZCZENIE

Zarządzone przez parlament referendum dotyczące sposobu rozdysponowania majątku państwowego w założeniu ma dostarczyć wiedzy o społecznych preferencjach co do sposobów przeprowadzenia uwłaszczenia obywateli. Pierwsze z czterech jego pytań dotyczy decyzji o przeznaczeniu części prywatyzowanego majątku na zaspokojenie zaległych zobowiązań państwa wobec emerytów, rencistów i pracowników sfery budżetowej. Gdyby w referendum wzięły udział wyłącznie osoby w tej chwili deklarujące taką wolę, wówczas na to pytanie uzyskano by 79% twierdzących odpowiedzi, 10% głosów przeciwnych, a 11% ankietowanych nie umiałoby na to pytanie odpowiedzieć. Przy deklarowanej frekwencji na poziomie 50% również i w tym przypadku decydujące znaczenie miałyby zachowanie osób nie umiejących na to pytanie odpowiedzieć. Tylko wrzucenie wszystkich kart do urn przez te osoby mogłoby zapewnić wiążący charakter tego ustalenia.

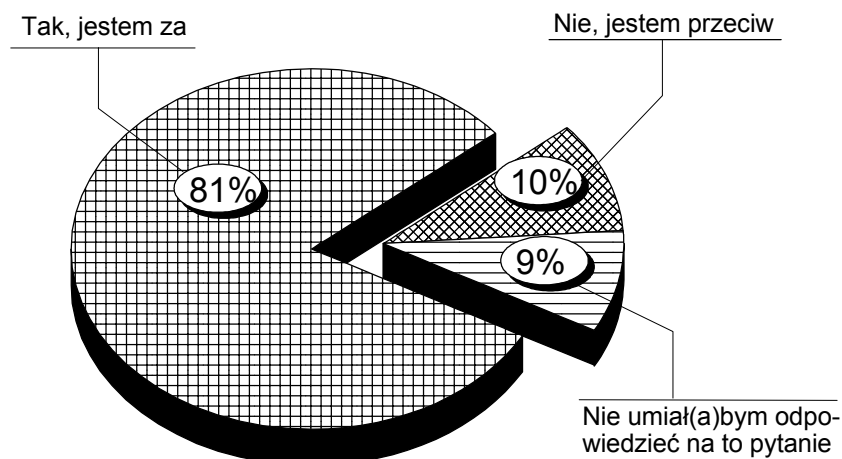
Natomiast gdyby akcja informacyjna i propagandowa skłoniła do wzięcia udziału w referendum również wszystkie osoby niezdecydowane (frekwencja na poziomie 71%), wówczas rozstrzygnięcie tej kwestii mogłoby stać się wiążące. W przypadku uwzględnienia opinii osób niezdecydowanych, według wskazań respondentów, na pierwsze pytanie referendum twierdząco odpowiedziałoby 74% głosujących, przecząco 9%, a 17% nie umiałoby udzielić na nie odpowiedzi.

Za tego rodzaju rozwiązaniem wyraźnie optują - co oczywiste - pracownicy sfery budżetowej, jeszcze silniej opowiadają się za nim osoby z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza i inteligencja oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla, natomiast najwięcej przeciwników ma ono wśród prywatnych przedsiębiorców oraz pracowników fizyczno-umysłowych. Mimo iż nie odnotowano zróżnicowań opinii w tej sprawie w zależności od poglądów politycznych, jednak wśród elektoratów partyjnych wyróżniają się zwolennicy UP i UW, którzy wyraźnie chętniej akceptują przeznaczenie części majątku na zaspokojenie roszczeń emerytów, rencistów oraz sfery budżetowej. Najwięcej przeciwników ma ta koncepcja wśród sympatyków PSL.

Sprawa wygląda podobnie w przypadku drugiego pytania referendum sejmowego: czy przeznaczyć część prywatyzowanego majątku na utworzenie powszechnych funduszy emerytalnych. Gdyby w głosowaniu, zgodnie z deklaracjami, wzięły udział tylko te osoby, które obecnie zgłaszają taką chęć, a część osób nie umiejących odpowiedzieć na to pytanie nie wrzuciłaby swoich kart do urn wyborczych, wówczas pięćdziesięcioprocentowy próg mógłby nie zostać przekroczony. Mimo że odpowiedź byłaby pozytywna - miałyby ona charakter jedynie społecznej opinii dotyczącej uwzględnienia przyszłych funduszy emerytalnych w programie prywatyzacji, nie byłaby zaś rozstrzygnięciem wiążącym.

RYS. 4. CZY JEST PAN(I) ZA TYM, ABY CZĘŚĆ PRYWATYZOWANEGO MAJĄTKU ZASILIŁA POWSZECHNE FUNDUSZE EMERYTALNE CZY TEŻ JEST PAN(I) TEMU PRZECIWNY(A)?
(ROZKŁAD PREFERENCJI WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W REFERENDUM)

N=589

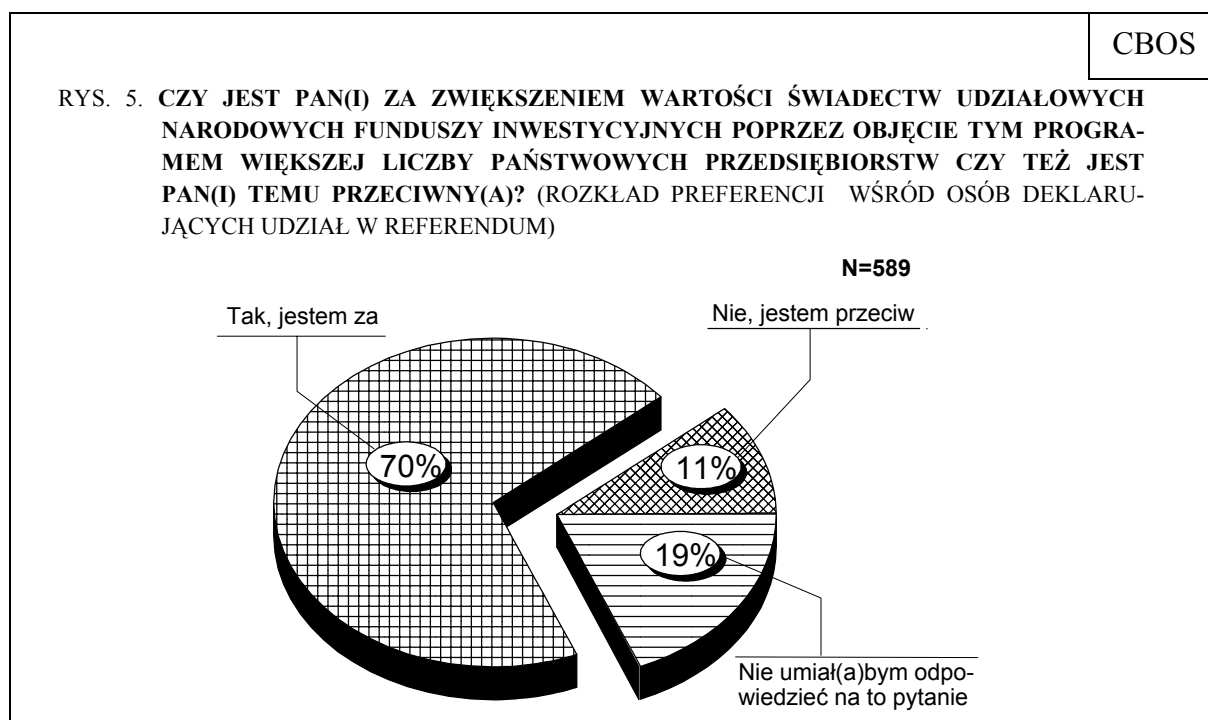

Gdyby jednak, np. dzięki skutecznej akcji promocyjnej, udało się skłonić do głosowania również wszystkich niezdecydowanych, wówczas - według obecnych deklaracji respondentów - za tego rodzaju rozwiązaniem opowiedziałoby się 75% głosujących, 10% byłoby przeciw, a 15% nie umiałoby się w tej sprawie wypowiedzieć. A zatem decyzja mogłaby stać się wiążąca dla władz.

Za stworzeniem funduszy emerytalnych z części prywatyzowanego majątku państwowego najsilniej optują emeryci i renciści oraz osoby określające swoje poglądy polityczne jako centrowe. Przeciwnicy tej koncepcji są stosunkowo najliczniej reprezentowani wśród kadry kierowniczej i inteligencji (co piąty z głosujących). Najmniej do powiedzenia mają na ten temat uczniowie i studenci oraz rolnicy. Poza zwolennikami Unii Pracy, którzy najsilniej opowiadają się za tego rodzaju rozwiązaniem, wśród elektoratów pozostałych partii nie ma dużych różnicowań opinii w tej sprawie.

Na pytanie o stosunek do koncepcji powiększenia Narodowych Funduszy Inwestycyjnych przez włączenie do tego programu dalszych przedsiębiorstw pozytywnie odpowiada 70% głosujących przy założeniu, że w referendum biorą udział tylko osoby deklarujące obecnie taką chęć. I w tym przypadku - jak można przypuszczać - o

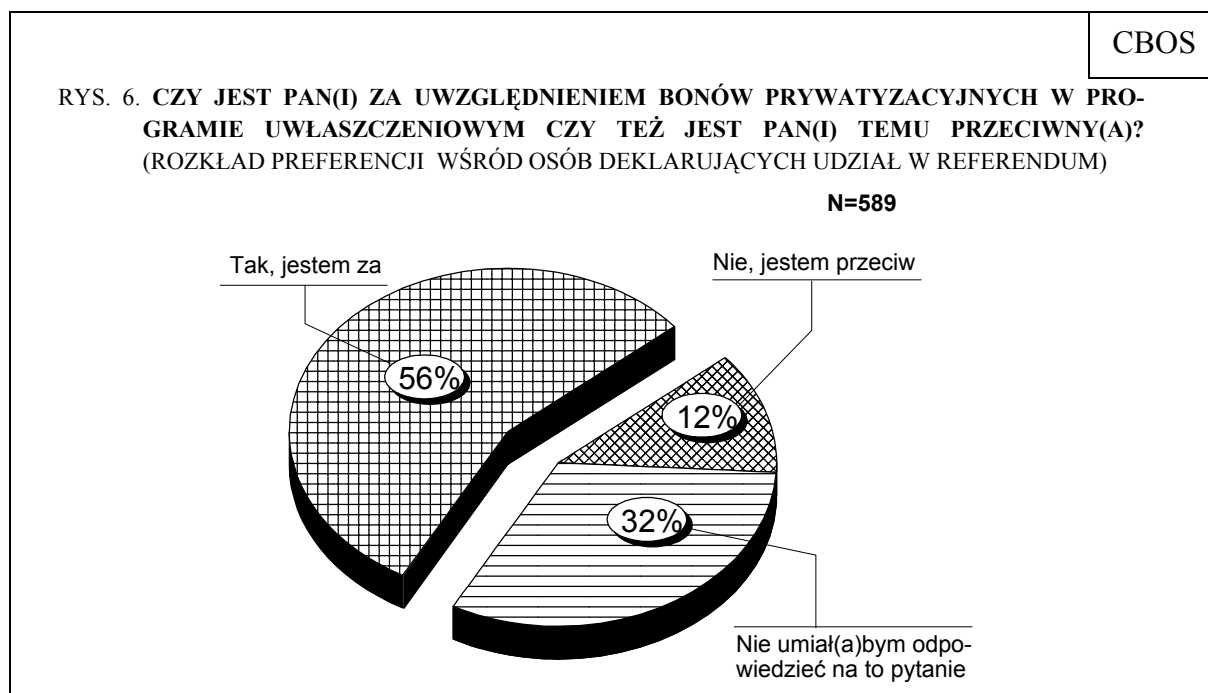
obligatoryjności rozstrzygnięć zdecydowałyby postawa 19% deklarujących udział w referendum, a nie umiejących na to pytanie odpowiedzieć.

Natomiast przy założeniu włączenia do uczestnictwa w referendum osób niezdecydowanych - „za” opowiada się 63% respondentów, przeciw jest 11%, a aż 25% nie potrafiłoby odpowiedzieć na to pytanie. Tak więc nawet w tym przypadku uzyskanie wiążącego rozwiązania może w rzeczywistości okazać się trudne, co jest zresztą na rękę niektórym ugrupowaniom politycznym. Można przypuszczać, że tylko skuteczna akcja informacyjna mogłaby coś w tym względzie zmienić.

Za kontynuowaniem programu NFI nieco częściej niż inni opowiadają się prywatni przedsiębiorcy, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz uczniowie i studenci. Najwięcej jego przeciwników jest wśród pracowników fizyczno-umysłowych. Zapewne dlatego, że to pytanie jest przez niektóre partie traktowane jako politycznie znaczące pojawiają się tu różnice polityczne: koncepcję tę najwyraźniej popierają zwolennicy poglądów lewicowych, przeciw niej zaś występują sympatycy poglądów prawicowych. Mimo utożsamiania się kierownictwa UW z programem NFI elektorat tej partii nie popiera tej koncepcji bardziej niż inni, natomiast najsilniej optują za nią zwolennicy BBWR i KPN.

Jeszcze trudniejsza wydaje się sprawa uzyskania poparcia dla pomysłu (również zgłoszonego przez UW) kontynuowania procesu prywatyzacji na wzór czeski - za pomocą bonów prywatyzacyjnych. Tylko nieco więcej niż połowa deklarujących w styczniu uczestnictwo w referendum głosowałaby za poparciem tego rozwiązania, a prawie co trzeci spośród nich nie umiałby w tej sprawie zająć stanowiska.

Przy mocniejszym założeniu, że w referendum wezmą udział także osoby obecnie niezdecydowane, odsetek głosów poparcia wyniósłby 50% głosujących, 12% byłoby przeciw, a 38% nie umiałoby na to pytanie odpowiedzieć. Oznacza to, że samo pytanie jest spośród czterech pytań referendum sejmowego najmniej zrozumiałe, a koncepcja bonów prywatyzacyjnych - jak można przypuszczać - spośród rozważanych kwestii jest najmniej znana.

Za pomysłem wprowadzenia bonów prywatyzacyjnych najczęściej opowiadają się osoby z wyższym wykształceniem oraz kadra kierownicza i inteligencja. Wśród elektoratów partyjnych stosunkowo częściej pozytywnie odpowiedzieliby na to pytanie zwolennicy partii prawicy pozaparlamentarnej. Najwięcej przeciwników tego rozwiązania jest w elektoracie PSL, a sama koncepcja jest najmniej zrozumiała dla sympatyków NSZZ „Solidarność”.

Można powiedzieć, że wśród kwestii poddanych pod głosowanie w referendum sejmowym większym poparciem cieszą się sprawy o wydźwięku socjalnym: zobowiązań wobec sfery budżetowej oraz funduszy emerytalnych niż te, związane wyłącznie z przyszłością procesu prywatyzacji.

Różne ośrodki polityczne wiążą z lutowym referendum rozmaite oczekiwania. Część polityków traktuje tę konsultację społeczną wyłącznie jako test popularności własnego ugrupowania. Inni sądzą że wyniki referendum, jeśli będą wiążące, z jednej strony zmuszą rząd do szybszej prywatyzacji majątku państwowego, z drugiej zaś ograniczą wykorzystywanie prywatyzacji do celów politycznych, a także zredukują możliwości stosowania tych ścieżek prywatyzacji, które w ich ocenie służą interesom tylko wybranych grup.

Przy słabej informacji i promocji w mediach spraw skomplikowanych i niejasnych szansę spełnienia ma tylko pierwsza z tych opcji. Referendum będzie raczej testem, pozwalającym zorientować się w obecnym układzie sił na scenie politycznej niż wiążącym rozstrzygnięciem w kwestii form rozdysponowania majątku narodowego. Oczywiście należy zastrzec, że wniosek ten dotyczy sytuacji z połowy stycznia - momentu rozpoczynania w mediach kampanii informacyjnej na ten temat. Jeśli okaże się ona skuteczna, układ głosów w obu referendach może się w znacznym stopniu zmienić, co jest tym bardziej prawdopodobne, że społeczeństwo jest bardzo zainteresowane tą formą demokracji bezpośredniej.

Można zatem powiedzieć, że siły polityczne, którym zależy na uzyskaniu wiążących rozstrzygnięć w sprawie uwłaszczenia obywateli, powinny włączyć się jak najszerszej w kampanię informacyjną i promocyjną tego przedsięwzięcia. Wydaje się bowiem, że na miesiąc przed terminem referendum podstawową trudność sprawiało społeczeństwu zrozumienie samego jego przedmiotu - sensu pojęcia „uwłaszczenie”, zawartości treściowej poszczególnych pytań, a także celowości samego referendum - tego, czemu właściwie ma ono służyć.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w referendum? (%)

	Wezmę udział	Jeszcze nie wiem	Nie wezmę udziału	Liczba osób
Ogółem	50	21	29	1176
Płeć				
Mężczyźni	58	18	23	557
Kobiety	43	24	33	619
Wiek				
do 24 lat	45	31	24	193
25-34	55	27	18	201
35-44	59	18	23	257
45-54	58	20	23	197
55-64	52	14	34	154
65 lat i więcej	28	17	55	175
Miejsce zamieszkania				
Wieś	45	19	36	442
Miasto do 20 tys.	44	26	29	150
od 21 do 100 tys.	48	25	26	212
101-500 tys.	61	18	21	233
501 tys. i więcej mieszk.	56	22	22	139
Region				
Północny	51	19	30	157
Zachodni	45	24	31	135
Środkowozachodni	49	24	27	179
Środkowy	51	20	29	209
Wschodni	47	20	33	121
Południowo-wschodni	58	17	25	193
Południowo-zachodni	47	25	29	183
Wykształcenie				
Podstawowe	36	18	47	425
Zasadnicze zawodowe	49	26	25	305
Średnie	60	24	16	366
Wyższe	85	10	5	81
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	80	14	6	67
Prac. umysł. niż. szczebla	63	28	9	107
Pracownicy fiz. - umysł.	45	24	31	56
Robotnicy wykwalifikowani	57	21	22	130
Robotnicy niewykwalifik.	46	21	32	58
Rolnicy	57	16	27	76
Prywatni przedsiębiorcy	59	22	19	53
Bierni zawodowo				
Renciści	38	14	49	148
Emeryci	42	18	40	220
Uczniowie i studenci	50	33	17	72
Bezrobotni	43	29	27	112
Gospodynie domowe i inni	46	22	32	76
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	65	23	12	106
Sektor państwowy	54	22	25	141
Sektor prywatny	60	21	19	252
Spółdzielczość	65	19	16	15
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	45	22	33	247
151 - 225	45	25	30	239
226 - 325	50	20	30	304
326 - 425	51	25	24	132
426 i powyżej	63	17	20	187
Ocena własnych war. mater.				
Złe	48	20	31	391
Średnie	48	22	30	555
Dobre	59	21	20	231
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	43	16	41	74
Raz w tygodniu	49	23	28	661
Kilka razy w roku	50	23	27	314
W ogóle nie uczestniczy	60	11	28	128
Poglądy polityczne				
Lewica	55	20	24	308
Centrum	54	25	22	303
Prawica	62	18	20	304
Trudno powiedzieć	26	23	51	261

Tabela 2. Czy jest Pan(i) za czy też przeciw powszechnemu własnictwu obywateli?
1 - Jest za; 2 - Jestem przeciw; 3 - Nie umiał(a)bym odpowiedzieć
na to pytanie

	(%)			Liczba osób
	1	2	3	
Ogółem	78	6	16	589
Płeć				
Mężczyźni	79	6	15	326
Kobiety	76	6	18	264
Wiek				
do 24 lat	70	9	21	86
25-34	79	4	17	110
35-44	84	4	11	151
45-54	79	4	17	114
55-64	72	10	18	80
65 lat i więcej	76	5	19	49
Miejsce zamieszkania				
Wieś	73	6	21	200
Miasto do 20 tys.	81	8	11	67
od 21 do 100 tys.	71	9	19	103
101-500 tys.	83	3	14	143
501 tys.i więcej mieszk.	87	4	8	77
Region				
Północny	79	5	16	80
Zachodni	76	11	13	61
Środkowozachodni	74	8	18	88
Środkowy	82	6	12	106
Wschodni	80	6	20	57
Południowo-wschodni	76	6	18	112
Południowo-zachodni	78	4	19	85
Wykształcenie				
Podstawowe	74	6	21	151
Zasadnicze zawodowe	76	8	15	149
Średnie	78	5	17	220
Wyższe	87	5	8	69
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	95	1	4	54
Prac.umysł.niż.szczębla	73	4	23	67
Pracownicy fiz.- umysł.	81	7	13	25
Robotnicy wykwalifikowani	84	6	9	74
Robotnicy niewykwalifik.	69	8	23	27
Rolnicy	78	6	16	43
Prywatni przedsiębiorcy	89	2	9	31
Bierni zawodowo				
Renciści	65	8	27	56
Emeryci	71	11	18	92
Uczniowie i studenci	66	9	24	36
Bezrobotni	86	0	14	48
Gospodynie domowe i inni	80	2	17	35
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	80	10	10	69
Sektor państwowy	72	8	20	76
Sektor prywatny	87	3	9	150
Spółdzielczość	46	0	54	10
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	75	3	22	110
151 - 225	73	8	19	107
226 - 325	75	7	18	153
326 - 425	81	5	14	67
426 i powyżej	85	6	9	118
Ocena własnych war. mater.				
Złe	72	7	21	189
Średnie	79	6	15	264
Dobre	84	4	12	136
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	78	7	15	31
Raz w tygodniu	77	7	16	324
Kilka razy w roku	80	2	18	157
W ogóle nie uczestniczy	75	9	17	77
Poglądy polityczne				
Lewica	71	8	21	171
Centrum	76	8	16	163
Prawica	89	3	7	189
Trudno powiedzieć	66	3	31	67

Tabela 3. Czy jest Pan(i) za przeznaczaniem części prywatyzowanego majątku państwowego na zaspokojenie zobowiązań państwa wobec emerytów rencistów oraz pracowników sfery budżetowej czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)? 1 - Jestem za; 2 - Jestem przeciw; 3 - Nie umiał(a)bym odpowiedzieć na to pytanie

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	79	10	11	589
Płeć				
Mężczyźni	76	13	12	326
Kobiety	84	6	10	264
Wiek				
do 24 lat	71	10	19	86
25-34	85	11	4	110
35-44	77	12	11	151
45-54	84	7	9	114
55-64	76	8	16	80
65 lat i więcej	85	4	11	49
Miejsce zamieszkania				
Wieś	77	8	15	200
Miasto do 20 tys.	89	6	6	67
od 21 do 100 tys.	71	14	15	103
101-500 tys.	79	13	9	143
501 tys. i więcej mieszk.	89	5	6	77
Region				
Północny	79	12	9	80
Zachodni	83	11	6	61
Środkowozachodni	76	11	13	88
Środkowy	80	11	9	106
Wschodni	85	2	12	57
Południowo-wschodni	77	8	14	112
Południowo-zachodni	79	10	11	85
Wysztalcenie				
Podstawowe	77	6	17	151
Zasadnicze zawodowe	76	13	11	149
Średnie	81	10	9	220
Wyższe	87	9	4	69
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	87	9	3	54
Prac. umysł. niż. szczebla	90	1	8	67
Pracownicy fiz. - umysł.	76	15	9	25
Robotnicy wykwalifikowani	80	12	8	74
Robotnicy niewykwalifik.	71	11	18	27
Rolnicy	74	6	20	43
Prywatni przedsiębiorcy	75	22	3	31
Bierni zawodowo				
Renciści	84	5	11	56
Emeryci	81	7	12	92
Uczniowie i studenci	66	14	20	36
Bezrobotni	80	13	7	48
Gospodynie domowe i inni	67	12	21	35
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	91	8	2	69
Sektor państwowy	82	9	8	76
Sektor prywatny	80	13	7	150
Spółdzielczość	66	0	34	10
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	71	9	20	110
151 - 225	84	7	9	107
226 - 325	81	7	11	153
326 - 425	81	11	8	67
426 i powyżej	84	13	3	118
Ocena własnych war. mater.				
Złe	76	9	15	189
Średnie	81	9	10	264
Dobre	81	11	8	136
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	65	15	20	31
Raz w tygodniu	82	8	10	324
Kilka razy w roku	77	11	12	157
W ogóle nie uczestniczy	79	12	9	77
Poglądy polityczne				
Lewica	80	9	11	171
Centrum	86	9	6	163
Prawica	79	10	11	189
Trudno powiedzieć	64	12	23	67

Tabela 4. Czy jest Pan(i) za tym, aby część prywatyzowanego majątku zasiliła powszechne fundusze emerytalne czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?
1 - Jestem za; 2 - Jestem przeciw; 3 - Nie umiał(a) bym odpowiedzieć na to pytanie

	(%)			Liczba osób
	1	2	3	
Ogółem	81	10	10	589
Płeć				
Mężczyźni	80	12	8	326
Kobiety	81	8	12	264
Wiek				
do 24 lat	69	13	18	86
25-34	85	9	5	110
35-44	75	16	9	151
45-54	83	7	10	114
55-64	90	3	7	80
65 lat i więcej	87	3	10	49
Miejsce zamieszkania				
Wieś	85	7	8	200
Miasto do 20 tys.	82	8	10	67
od 21 do 100 tys.	76	13	11	103
101-500 tys.	80	13	8	143
501 tys. i więcej mieszk.	76	10	14	77
Region				
Północny	84	10	5	80
Zachodni	85	5	10	61
Środkowozachodni	79	11	10	88
Środkowy	79	10	11	106
Wschodni	84	8	8	57
Południowo-wschodni	80	12	9	112
Południowo-zachodni	76	11	14	85
Wykształcenie				
Podstawowe	78	5	17	151
Zasadnicze zawodowe	79	13	8	149
Średnie	83	10	7	220
Wyższe	80	14	6	69
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	74	21	5	54
Prac.umysł.niż.szczebła	80	10	9	67
Pracownicy fiz.- umysł.	74	13	14	25
Robotnicy wykwalifikowani	77	15	9	74
Robotnicy niewykwalifik.	87	8	5	27
Rolnicy	82	3	16	43
Prywatni przedsiębiorcy	80	15	5	31
Bierni zawodowo				
Renciści	90	3	6	56
Emeryci	87	3	9	92
Uczniowie i studenci	61	15	24	36
Bezrobotni	82	13	5	48
Gospodynie domowe i inni	82	5	13	35
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	81	16	2	69
Sektor państwowy	70	15	15	76
Sektor prywatny	84	10	6	150
Spółdzielczość	81	9	10	10
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	78	7	15	110
151 - 225	80	12	8	107
226 - 325	84	6	10	153
326 - 425	84	9	7	67
426 i powyżej	82	13	6	118
Ocena własnych war. mater.				
Złe	80	8	13	189
Średnie	81	11	8	264
Dobre	81	11	9	136
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	68	18	14	31
Raz w tygodniu	83	9	8	324
Kilka razy w roku	78	9	12	157
W ogóle nie uczestniczy	78	12	11	77
Poglądy polityczne				
Lewica	78	10	11	171
Centrum	88	7	4	163
Prawica	79	12	9	189
Trudno powiedzieć	71	10	19	67

Tabela 5. Czy jest Pan(i) za zwiększeniem wartości świadectw udziałowych NFI przez objęcie tym programem większej liczby państwowych przedsiębiorstw czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)? 1 - Jestem za; 2 - Jestem przeciw; 3 - Nie umiał(a)bym odpowiedzieć na to pytanie (%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	70	11	19	589
Płeć				
Mężczyźni	71	15	15	326
Kobiety	68	7	25	264
Wiek				
do 24 lat	78	5	17	86
25-34	77	12	12	110
35-44	69	14	18	151
45-54	65	14	20	114
55-64	64	9	27	80
65 lat i więcej	61	10	29	49
Miejsce zamieszkania				
Wieś	69	10	21	200
Miasto do 20 tys.	73	13	14	67
od 21 do 100 tys.	58	16	26	103
101-500 tys.	74	11	15	143
501 tys.i więcej mieszk.	75	8	18	77
Region				
Północny	73	13	14	80
Zachodni	78	11	11	61
Środkowozachodni	75	9	16	88
Środkowy	67	16	17	106
Wschodni	69	6	25	57
Południowo-wschodni	60	6	33	112
Południowo-zachodni	70	14	15	85
Wykształcenie				
Podstawowe	58	8	34	151
Zasadnicze zawodowe	74	14	13	149
Średnie	72	11	17	220
Wyższe	79	14	7	69
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	82	12	6	54
Prac.umysł.niż.szczębla	67	13	20	67
Pracownicy fiz.- umysł.	69	20	11	25
Robotnicy wykwalifikowani	68	16	16	74
Robotnicy niewykwalifik.	74	11	15	27
Rolnicy	64	9	27	43
Prywatni przedsiębiorcy	84	3	13	31
Bierni zawodowo				
Renciści	59	15	26	56
Emeryci	63	10	27	92
Uczniowie i studenci	81	2	17	36
Bezrobotni	77	8	16	48
Gospodynie domowe i inni	61	10	29	35
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	68	17	15	69
Sektor państwowy	69	13	18	76
Sektor prywatny	76	11	13	150
Spółdzielczość	41	31	28	10
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	68	11	21	110
151 - 225	67	16	17	107
226 - 325	70	9	21	153
326 - 425	69	11	20	67
426 i powyżej	76	12	12	118
Ocena własnych war. mater.				
Złe	66	13	21	189
Średnie	68	10	21	264
Dobre	77	10	13	136
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	58	12	30	31
Raz w tygodniu	68	9	23	324
Kilka razy w roku	71	15	14	157
W ogóle nie uczestniczy	79	11	10	77
Poglądy polityczne				
Lewica	81	7	13	171
Centrum	72	9	19	163
Prawica	67	14	19	189
Trudno powiedzieć	42	20	38	67

Tabela 6. Czy jest Pan(i) za uwzględnieniem bonów prywatyzacyjnych w programie uwłaszczeniowym czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)? 1 - Jestem za; 2 - Jestem przeciw; 3 - Nie umiał(a)bym odpowiedzieć na to pytanie (%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	56	12	32	589
Płeć				
Mężczyźni	57	15	29	326
Kobiety	55	9	36	264
Wiek				
do 24 lat	55	5	39	86
25-34	56	17	26	110
35-44	59	10	31	151
45-54	54	13	32	114
55-64	56	14	30	80
65 lat i więcej	48	14	37	49
Miejsce zamieszkania				
Wieś	61	9	30	200
Miasto do 20 tys.	63	8	29	67
od 21 do 100 tys.	46	15	39	103
101-500 tys.	52	19	29	143
501 tys. i więcej mieszk.	56	8	36	77
Region				
Północny	58	15	27	80
Zachodni	61	13	26	61
Środkowozachodni	61	14	25	88
Środkowy	56	8	36	106
Wschodni	59	8	33	57
Południowo-wschodni	51	9	39	112
Południowo-zachodni	49	19	32	85
Wykształcenie				
Podstawowe	48	6	46	151
Zasadnicze zawodowe	58	18	24	149
Średnie	59	13	29	220
Wyższe	61	10	29	69
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	62	11	27	54
Prac. umysł. niż. szczebla	56	9	36	67
Pracownicy fiz. - umysł.	63	19	19	25
Robotnicy wykwalifikowani	48	16	36	74
Robotnicy niewykwalifik.	72	16	12	27
Rolnicy	64	5	31	43
Prywatni przedsiębiorcy	66	12	22	31
Bierni zawodowo				
Renciści	58	9	33	56
Emeryci	52	16	32	92
Uczniowie i studenci	53	6	41	36
Bezrobotni	52	13	35	48
Gospodynie domowe i inni	42	14	43	35
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	54	17	29	69
Sektor państwowy	60	9	31	76
Sektor prywatny	57	15	28	150
Spółdzielczość	53	13	34	10
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	54	13	33	110
151 - 225	54	12	34	107
226 - 325	60	7	33	153
326 - 425	58	12	30	67
426 i powyżej	55	20	25	118
Ocena własnych war. mater.				
Złe	58	11	31	189
Średnie	53	12	34	264
Dobre	59	13	28	136
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	58	11	31	31
Raz w tygodniu	57	10	33	324
Kilka razy w roku	57	15	27	157
W ogóle nie uczestniczy	47	17	36	77
Poglądy polityczne				
Lewica	54	16	31	171
Centrum	66	8	26	163
Prawica	57	13	30	189
Trudno powiedzieć	34	12	55	67